

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 6/2010 rd

Statsrådets redogörelse om ramar för stats- finanserna 2011 — 2014

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 april 2010 statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2011—2014 (SRR 2/2010 rd) till finansutskottet för beredning och beredde samtidigt de övriga fackutskotten möjlighet att lämna utlåtande om ärendet till finansutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- budgetråd Pekka Pelkonen och äldre budgetsekreterare Päivi Valkama, finansministeriet
- ekonomidirektör Oili Hintsala, miljöministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Enligt sitt verksamhetsområde har utskottet granskat redogörelsen ur ett miljö- och bostadspolitiskt perspektiv och fäster finansutskottets uppmärksamhet vid följande frågor.

Anslagsramen för miljöministeriets förvaltningsområde år 2011—2014 0,6—0,7 % av den totala ramen för statsfinanserna. Ramen visar en nedåtgående trend även om de konjunkturrelaterade reparations- och energiunderstöden som betalas ut som stimulansåtgärder under 2009 och 2010, och vars utbetalning upphör 2011 inte skulle beaktas. Ramens nedåtgående trend väcker en allvarlig oro eftersom förvaltningsområdets uppgifter hela tiden ökar.

De bostadspolitiska utgifterna, förutom reparations- och energiunderstöd, finansieras ur statens bostadsfond och fullmakterna inverkar inte på ramens slutsumma. Utskottet konstaterar att målet med stödåtgärderna för statens boende och byggande är att stabilisera bostadsmarknaden,

säkerställa finansieringen av produktionen av bostäder till skäligt pris, upprätthålla sysselsättningen och bevara byggnadskapaciteten och kunskandet inom branschen. Åtgärdernas omfattning är knuten till stimulansen av fritt finansierad produktion.

Enligt redogörelsen fortsätter det riksomfattande åtgärdsprogrammet mot fukt och mögel i syfte att minska folkhälsoriskerna och att förebygga uppkomsten av nya skador vid ny- och ombyggnad. Utskottet poängterar åtgärdsprogrammets betydelse eftersom fukt- och mögelskadorna är de främsta orsakerna till dålig kvalitet på inomhusluften som är ett av Finlands största miljörelaterade hälsoproblem. Fukt- och mögelskador förorsakar årligen hälsovårdskostnader på hundratals miljoner euro och reparationsbehov av åtminstone samma storlek. På grund av indirekta konsekvenser blir de samhällsekonomiska kostnaderna ännu större.

Utskottet poängterar att klimatpolitiken, trots de svåra ekonomiutsikterna, borde vara en av de klaraste tyngdpunkterna. Att spara in på klimat- och energipolitisk forskning och ett effektivt förverkligande av politiken skulle vara en kort-siktig politik. Med hänvisning till sina tidigare ställningstaganden poängterar utskottet att ett svar på bromsandet av klimatförändringen förutsätter helhetsblick och också ett nytt upplägg i statsbudgeten. Det finns behov av en övergripande granskning och budgetpropositionens struktur och framställningssätt ska utvecklas på motsvarande sätt.

Den snäva anslagsramen innebär särskilt otillräckliga verksamhetsresurser. Verksamhetsanslagen är av stor betydelse för ministeriets och förvaltningsområdets ämbetsverk SYKE och ARA på grund av den knappa finansieringen av övrig verksamhet. Nedskränningar av planerings- och utvecklingsresurserna förvärrar situationen ytterligare. Utskottet är orolig för förvaltningsområdets handlingskraft om det till exempel inte finns möjlighet att utveckla elektroniska tjänster eller om förvaltningen inte kan skaffa nödvändiga utredningar och forskningar i lagstiftningssärenden som grund för beslutsfattandet. Utskottet betonar att en avsaknad av pengar för projektet också kan leda till att möjligheten att få EU-finansiering för förvaltningsområdets olika avsikter går förlorad eftersom det krävs rätt så grundligt beredningsarbete för att lyckas då man ansöker om EU-finansiering.

Genomförandet av regionförvaltningsreformen i början av 2010 har inneburit en stor förändring inom miljöförvaltningen. För att kunna verkställa miljöförvaltningens målsättningar är det nu viktigt att etablera den nya förvaltningens verksamhet och samarbete. Att anvisa tillräckliga resurser för detta är centralt också så att regionförvaltningsreformens målsättningar om att få till stånd en medborgar- och kundtillvänd regional förvaltning som fungerar effektivt och bra förverkligas.

Med hänvisning till sitt betänkande med anledning av redogörelsen om Östersjöpolitiken (MiUB 2/2010 rd — SRR 6/2009 rd) betonar utskottet nödvändigheten av Östersjöns skyddsåtgärder

och behovet att använda en stor uppsättning åtgärder. Utskottet poängterar att utsläppen behöver minskas inom Östersjöns hela avrinningsområde och i alla sektorer. Inom skyddandet av Östersjön verkar i dag en stor mängd olika aktörer men koordineringen av uppgifterna och åtgärderna är otillräcklig. För att effektivisera Östersjöarbetet måste möjligheterna koordinering av Östersjöexpertisen effektivare än i dag utredas. Miljöministeriet måste tryggas en tillräcklig finansiering för att effektivisera verksamhetsprogram som strävar efter att förbättra Östersjöns situation, beredande av strategier och verkställandet av andra beslut.

I fortsättningen ska man i uppgörandet av budgeten sträva efter att förstärka aspekten på skyddandet av Östersjön så att utgifterna kan granskas som en helhet. På det här sättet är det möjligt att bättre anvisa och beräkna åtgärdernas riktning och utgifterna för skyddandet av Östersjön. Östersjöns skyddspolitik behöver backas upp av en ny typ av samhällelig och ekonomisk analys för att man ska få fram de mest kostnadseffektiva metoderna för att förbättra skyddet av Östersjön och nå målen samt för att bedöma kostnaderna för att inte göra någonting alls.

Enligt redogörelsen fortsätter arbetet med att förbättra oljebekämpningsberedskapen. Utskottet tycker att det här är bra och betonar att de nationella resurserna för oljebekämpning bör ses till och att det i fortsättningen fästs särskild uppmärksamhet också vid utvecklingen av internationell oljebekämpning. Även genom EU:s strategi för Östersjöregionen kan Östersjöarbetet stärkas inom oljebekämpningen.

Utskottet fäster uppmärksamhet vid att man har gått in för att dra ner på närområdessamarbetet, men med tanke på behoven i fråga om Östersjön är det inte motiverat. Enligt regeringsförklaringen ska närområdessamarbetet koncentreras till miljö-, kärnsäkerhets- och social- och hälsovårdsområdet. Det arbete som bedrivits hittills har gett goda resultat och bör följaktligen effektiviseras. Utskottet anser att det är viktigt att närområdessamarbetet i Finland också i fortsättningen riktas till miljöprojekt eller alterna-

tivt att det för miljöprojekt anvisas tillräcklig finansiering ur andra källor.

Sänkningen av anslaget för miljöarbete är ohållbar med tanke på skyddandet av grundvatt-
net, effektiviserande av avloppsvattensbesluten i
glesbygden samt främjandet av byggandet av
transportavlopp och därmed indirekt också skyd-
dandet av Östersjön. Förordningen om behand-
ling av avloppsvatten från hushåll i glesbygden
(542/2003) siktar på att behandlingen av av-
loppsvatten ska ha blivit effektivare senast 2014.
I sitt utlåtande om Östersjöpolitiken förutsätter
utskottet att behandlingen av avloppsvatten i
glesbygden blir mer flexibel på så sätt att ge-
nomförandet av förordningen kan klargöras ge-
nom en ny genomförandeförordning utan avkall
på vattenvårdsmålen. Utskottet poängterar att
detta bara kan förverkligas genom att trygga en
tillräcklig nationell rådgivning och instruktion
för att genomföra förordningen. För det här måste
en tillräcklig finansiering tryggas.

Syftet med METSO II-handlingsprogrammet
är att stoppa utarmningen av skogsbiotoper och
skogsarter och att stabilisera en gynnsam ut-
veckling av den biologiska mångfalden senast
2016. FN har utlyst 2010 till ett internationellt
biodiversitetsår vars mål är att fästa global upp-
märksamhet vid skyddandet av biodiversiteten.
Målet har inte uppnåtts. Utskottet konstaterar att
ett uppnående av biodiversitetsmålsättningarna
för sin del också betjänar METSO-handlingspro-
grammet, vars anslag ungefär kommer att mot-
svara de godkända planerna då de tidigare
skyddsprogrammen huvudsakligen förverkli-
gats, vilket måste ses som positivt. Eftersom an-

talet frivilliga skyddserbjudanden växer måste
en tillräcklig finansiering för genomförandet av
METSO-handlingsprogrammet i framtiden tryg-
gas.

Utskottet understryker också tryggheten av
VELMU-programmets tilläggsfinansiering ef-
tersom det är nödvändigt att samla in tillräckligt
med information om undervattensmiljön, så att
biodiversiteten i Östersjön kan bevaras och ska-
deverkningar av projekt för att exploatera havet
förebyggas.

Utskottet fäster uppmärksamhet vid det öka-
de behovet av investeringar i nationalparker och
övriga naturskyddsområdens servicestrukturer
och underhållsfinansiering. Besökarantalet vid
skyddsområden och nationalparker har ökat och
ett bevarande av områdenas skyddsvärden förut-
sätter att det byggs konstruktioner som förhin-
drar slitage och som styr hur besökarna rör sig.
Ett underhåll av nationalparkerna och utbygg-
nad av kundservicen gör förläggningssorten mer
känd och främjar turismens dragningskraft och
skapar därmed direkt eller indirekt nya arbets-
platser på området.

Finansieringen av olika projekt som främjar
skyddandet av biodiversiteten kommer i fortsätt-
ningen att förutsätta tilläggsresurser som man
måste vara beredd på.

Utlåtande

Utskottet föreslår

*att finansutskottet beaktar det som sägs
ovan.*

MiUU 6/2010 rd — SRR 2/2010 rd

Helsingfors den 5 maj 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Susanna Huovinen /sd
vordf. Pentti Tiusanen /vänst
medl. Christina Gestrin /sv
Timo Heinonen /saml
Timo Juurikkala /gröna
Timo Kaunisto /cent
Timo Korhonen /cent
Merja Kuusisto /sd

Markku Laukkanen /cent
Tapani Mäkinen /saml
Sanna Perkiö /saml
Janne Seurujärvi /cent
Pauliina Viitamies /sd
Anne-Mari Virolainen /saml
ers. Marko Asell /sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.